

การจัดการน้ำเสียในครัวเรือน การลดปริมาณน้ำเสียและการใช้ประโยชน์ จากกากไขมัน

๑. การลดปริมาณน้ำเสีย

ผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่มักมีพฤติกรรมการใช้น้ำฟุ่มเฟือยควรเปลี่ยนวิธีการใช้น้ำตามความเคยชินมาเป็นการใช้ตัวอย่าง รุคุณค่าไม่ปล่อยให้ไหลทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์เพื่อเป็นการลดปริมาณน้ำเสียที่จะระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมและประหยัดค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสีย โดยให้หลัก ๓Rs : Reduce Reuse Recycle มีดังนี้

• Reduce: การใช้น้อย

การใช้น้อยหรือใช้น้ำเท่าที่จำเป็น โดยไม่ใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย เช่น

๑) การอาบน้ำ : การใช้ฝักบัวจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยที่สุด ฝักบัวยิ่งเล็กยิ่งประหยัดน้ำ ปิดฝักบัวในขณะที่ถูสบู่จะใช้น้ำเพียง ๓๐ ลิตร หากไม่ปิดจะใช้น้ำถึง ๙๐ ลิตร และหากใช้อ่างอาบน้ำจะใช้น้ำถึง ๑๑๐ - ๒๐๐ ลิตร

๒) การโกนหนวด : โกนหนวดและใช้กระดาดเช็ดก่อน จึงใช้น้ำจากแก้วมาล้างอีกครั้ง ล้างมีดโกนหนวดโดยการจุ่มล้างในแก้ว จะประหยัดกว่าล้างโดยตรงจากก๊อก

๓.) การแปรงฟัน : ในขณะที่แปรงฟันไม่ควรเปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้จะทำให้น้ำไหลสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ในระยะเวลาที่แปรงฟัน ๕ นาที อาจสูญเสียน้ำมากถึง ๔๐ ลิตร ดังนั้นควรใช้ภาชนะรองน้ำไว้หรือเปิดน้ำใช้หลังแปรงฟันเสร็จ จะใช้น้ำเพียง ๕ - ๘ ลิตร

๔.) การใช้ชั๊กโครก : การใช้ชั๊กโครกจะใช้น้ำถึง ๘ - ๑๒ ลิตรต่อครั้ง เพื่อการประหยัดควรใช้ถุง/ขวดบรรจุน้ำมาใส่ในโถน้ำเพื่อลดการใช้น้ำ หากใช้ชั๊กโครกควรติดตั้งโถปัสสาวะและโถส้วมแยกจากกันสำหรับโถส้วมแบบตุ้บราดจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยกว่าแบบชั๊กโครกหลายเท่า โดยควรพิจารณาความเหมาะสมในการติดตั้งด้วยและไม่ใช้ชั๊กโครกเป็นที่ทิ้งเศษอาหาร กระดาษ สารเคมีทุกชนิด เพราะจะทำให้สูญเสียน้ำจากการชั๊กโครก เพื่อไล่สิ่งของลงท่อ

๕.) การซักผ้า : การซักผ้าด้วยมือประหยัดน้ำกว่าการซักผ้าด้วยเครื่อง เพราะการซักผ้าด้วยเครื่องแต่ละครั้งจะต้องใช้ถึง ๑๐๐ - ๒๐๐ ลิตร รวมทั้งต้องใช้กระแสไฟฟ้าด้วย แต่เวลานี้หลายบ้านก็จำเป็นต้องใช้เครื่องซักผ้าจึงควรรวบรวมผ้าให้พอดีกับความจุของเครื่องตั้งโปรแกรมให้เหมาะสมกับชนิดผ้าแล้วอย่าลืมปิดก๊อกน้ำเมื่อน้ำเต็มภาชนะรองรับไม่ว่าจะซักด้วยมือหรือซักด้วยเครื่อง

๖.) การล้างถ้วยชามภาชนะ : ถ้วยชาม ภาชนะใส่อาหารทั้งหลาย ก่อนจะล้างทำความสะอาดอย่าลืมกวาดเศษอาหารรวมทั้งคราบไขมันทิ้งเสียก่อน น้ำยาล้างจานที่ใช้ควรเลือกชนิดที่มีส่วนผสมของสารที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ (Biodegradable) เพื่อลดสารตกค้างในแหล่งน้ำแล้วอย่าล้างที่ละใบสองใบรวบรวมไว้ล้างพร้อมๆ กัน ใน

จะสิ้นเปลืองน้ำจำนวนมากโดยไม่จำเป็นข้อนี้นอกจากจะประหยัดน้ำแล้วยังประหยัดน้ำยาล้างจานและป้องกันเศษอาหารรวมทั้งไขมันไปอุดตันท่อระบายและยังช่วยป้องกันน้ำเสียได้อีกด้วย หากเป็นไปได้ควรติดตั้งถังดักไขมันจากอ่างล้างจานในห้องครัว เพื่อช่วยลดความสกปรกของน้ำทิ้ง

๗.) การล้างผักผลไม้ : ควรล้างพืชผักและผลไม้ในอ่างหรือภาชนะที่มีการกักเก็บน้ำไว้เพียงพอเพราะการล้างด้วยน้ำที่ไหลจากก๊อกน้ำโดยตรงจะใช้น้ำมากกว่าการล้างด้วยน้ำที่บรรจุไว้ในภาชนะถึงร้อยละ ๕๐

๘.) การขัดพื้น : ควรใช้ภาชนะรองน้ำและใช้อุปกรณ์ในการขัด เช็ด ถู จะใช้น้ำน้อยกว่าการใช้สายยางฉีดล้างทำความสะอาดพื้นโดยตรง

๙.) การรดน้ำต้นไม้ : ควรใช้ฝักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการใช้สายยางต่อก๊อกน้ำโดยตรงหากเป็นพื้นที่บริเวณกว้างก็ควรใช้สปริงเกอร์จะประหยัดน้ำได้มากกว่า และไม่ควรรดน้ำต้นไม้ตอนแดดจัดเพราะจะระเหยหมดไปเปล่าๆ ให้รดตอนเช้าที่อากาศยังเย็นอยู่ การระเหยจะต่ำกว่า ช่วยให้ประหยัดน้ำ

๑๐.) การล้างรถ : ควรใช้ไม้ขนไก่ถูรถก่อนแล้วจึงล้างรถไม่ควรใช้สายยางและเปิดน้ำไหลตลอดเวลาในขณะที่ล้างรถ เพราะจะใช้น้ำมากถึง ๔๐๐ ลิตร แต่ถ้าล้างด้วยน้ำและฟองน้ำในกระป๋องหรือ

ภาชนะบรรจุน้ำจะลดการใช้น้ำได้มากกว่าถึง ๓๐๐ ลิตรต่อการล้างหนึ่งครั้ง ลดความถี่ในการล้างรถลง เช่น จากสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ก็เหลือแค่สัปดาห์ละครั้งก็พอ ซึ่งวิธีนี้จะช่วยประหยัดน้ำได้โดยตรง และไม่ควรล้างรถบ่อยครั้งจนเกินไป เพราะนอกจากจะมีความสิ้นเปลืองน้ำแล้ว ยังทำให้เกิดสนิมที่ตัวถังได้ด้วย

๑๑.) เวลาอาบน้ำที่บ้าน ให้เสิร์ฟน้ำแค่ประมาณ ๗๐ % ของแก้ว หรือใช้แก้วใบเล็กเสิร์ฟแทนเพราะบางคนดื่มน้ำไม่เยอะหรือเราอาจจัดเตรียมเหยือกใส่น้ำไว้สำหรับเติมให้แขกบางคนที่ชอบดื่มน้ำเยอะก็ได้เพราะการเติมน้ำทีละนิดย่อมดีกว่าเหลือทิ้ง

๑๒.) หมั่นตรวจสอบสุขภัณฑ์ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ หากเกิดการผิดปกติจากการไหลของน้ำประปาควรตรวจสอบดังนี้ หากมีท่อรั่วจะมีการเคลื่อนไหวของมาตรวัดน้ำ หรือสังเกตพื้นดินบริเวณเส้นท่อผ่านเป็ยกชั้นและแสดงว่ามีท่อแตกท่อรั่วจึงควรมีการซ่อมแซมแก้ไขน้ำที่ไหลมาทีละหยด ทั้งวันอาจสูญเสียน้ำถึง ๔๐๐ ลิตร แต่ถ้า

Reuse : การใช้น้ำ

การใช้น้ำ คือ การนำน้ำที่ผ่านกิจกรรมการใช้ต่าง ๆ แล้ว และยังมีสภาพดีกลับไปใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ซ้ำ เช่น

- ๑.) การนำน้ำจากการล้างถ้วยชาม หรือการล้างผักผลไม้ไปใช้รดน้ำต้นไม้หรือทำความสะอาดพื้น
- ๒.) กรณีล้างถ้วยชามภาชนะในอ่างน้ำ ๒ หรือ ๓ น้ำ อาจนำน้ำในอ่างสุดท้ายซึ่งมีความสกปรกน้อยกลับมาใช้ซ้ำในอ่างแรกได้
- ๓.) น้ำดื่มที่เหลือในแก้วน้ำไปรดน้ำต้นไม้ใช้ทำความสะอาดพื้นผิว ชำระความสกปรกสิ่งต่าง ๆ ได้

Recycle : การนำน้ำมาใช้ใหม่

การนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วจากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความสกปรกอยู่ไปปรับปรุงคุณภาพน้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ซึ่งวิธีนี้หากเป็นในภาคอุตสาหกรรมจะลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำประปาได้ โดยสามารถใช้น้ำที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพแล้วกลับมาใช้ได้ในบางกิจกรรม

๔.๒ การนำน้ำกลับมาใช้ประโยชน์

น้ำที่จากบ้านเรือนซึ่งผ่านกระบวนการบำบัดและมีค่ามลพิษตามที่กำหนดสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้หลายรูปแบบ อย่างไรก็ตามการนำกลับมาใช้ของน้ำที่จากบ้านเรือนควรมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ควรลงทุนต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณน้ำที่ซึ่งเกิดจากบ้านเรือนมีไม่มาก ดังนั้น การลงทุนกับระบบการนำกลับมาใช้ประโยชน์จึงไม่เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า สำหรับรูปแบบที่เหมาะสมของการนำน้ำที่จากบ้านเรือนกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การใช้ในการรดน้ำต้นไม้สนามหญ้า หรือล้างพื้นบริเวณรอบๆ ตัวบ้าน ควรต้องผ่านการฆ่าเชื้อ ซึ่งวิธีการฆ่าเชือนั้นมีหลายวิธีด้วยกันโดยแต่ละวิธีขึ้นอยู่กับ

การจัดระบบบำบัดน้ำเสียสิ่งปฏิกูลในครัวเรือน

งานสิ่งแวดล้อม
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
องค์การบริหารส่วนตำบลวัดดาว
โทร 0 35 4078 0
www.watdown.go.th